

Białowieża, Wrocław 26.04.2018

Szanowny Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Dotyczy: przyszłości Puszczy Białowieskiej i poprawy wizerunku Polski w świecie

Szanowny Panie Premierze!

Polska, wspólnie z Białorusią ponosi odpowiedzialność za los Puszczy Białowieskiej, unikatowego kompleksu leśnego, kształtowanego od 12 tysięcy lat przez procesy naturalne. W Puszczy przetrwały ostatnie fragmenty pierwotnych lasów, niegdyś pokrywających Europę. O wyjątkowości Puszczy, decyduje to, że las ten powstał i na znacznym obszarze rozwija się bez udziału człowieka. Żyje tu nadal wiele gatunków zwierząt roślin i grzybów, które wyginęły już w innych lasach, w tym żubr – największe zwierzę lądowe Europy. Obszary lasów naturalnego pochodzenia stanowią swego rodzaju żywe muzeum, okno w przeszłość, przez które możemy obserwować, jak funkcjonują lasy bez interwencji człowieka. Wartości te sprawiły, że Puszcza uzyskała status obszaru Dziedzictwa Ludzkości UNESCO. Jest to jedyny tej rangi obiekt przyrodniczy w Polsce. Zachowanie tego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego powinno być naszym najwyższym priorytetem i to nie tylko dlatego, że zobowiązują nas do tego przepisy prawa polskiego i unijnego. Winniśmy to przede wszystkim naszym przodkom, którzy przez kilkaset lat chronili Puszcę, winniśmy to przyszłym pokoleniom, które powinny mieć okazję do zobaczenia lasu naturalnego na własne oczy. Jeśli chcemy zachować do siebie szacunek, móc mienić się człowiekiem rozumnym (*Homo sapiens*) Puszczy musimy zapewnić przetrwanie.

Puszcza Białowieska ma wyjątkowe znaczenie dla ochrony przyrody.

Bogactwo grzybów, roślin i zwierząt jest wyjątkowo wysokie, szczególnie ważne są organizmy, których występowanie zależy od obecności starych drzew i martwego, rozkładającego się drewna. Puszcza **ma też olbrzymie znaczenie dla nauk biologicznych**, podobne do tego, jakie mają kosmiczny teleskop Hubble'a dla astronomii, czy laboratorium CERN dla fizyków. Jedyną różnicą jest to, że jeśli zniszczony zostanie teleskop czy laboratorium w Genewie, będziemy w stanie je odbudować, natomiast zagłada lasu pierwotnego będzie nieodwracalna.

Puszcza Białowieska, ze swoimi olbrzymimi drzewami (najwyższe świerki dorastają tu do wysokości 52 m, obwód najgrubszych dębów przekracza 7 m,

najstarsze drzewa pamiętają czasy pierwszych Jagiellonów), związana nierozdzielnie z naszą historią, stanowiąca źródło natchnienia dla pokoleń artystów, **stanowi część naszego i światowego dziedzictwa kulturowego.**

Puszcza Białowieska to też wielka atrakcja turystyczna przyciągająca corocznie setki tysięcy turystów, co przyczynia się do rozwoju regionu i wzrostu zamożności lokalnej społeczności.

Puszcza przetrwała, gdyż od XV aż do początków dwudziestego wieku była chroniona jako dobra królewskie i carskie. Dopiero w czasie pierwszej wojny światowej rozpoczęły się prowadzone na wielką, przemysłową skalę wyręby. Po drugiej wojnie Puszcza została podzielona między Polskę a Białoruś. W naszej części Puszczy, poza niewielkim wyłączonym z eksploatacji obszarem (6%), kontynuowano wyręby na skalę gospodarczą. Trwająca zaledwie 90 lat eksploatacja miała dramatyczny wręcz wpływ na Puszcę. W ciągu tego czasu znaczna część obszarów porośniętych pierwotnym lasem została wyrębana i zastąpiona przez plantacje. **Pomimo licznych postulatów i projektów objęcia należytą ochroną całego obszaru Puszczy, proces usuwania resztek drzewostanów naturalnych trwa. Jeśli proces ten nie zostanie zatrzymany, praktycznie wszystkie fragmenty naturalne zostaną wycięte w nadchodzących latach i ostatni pierwotny las Europy zniknie.**

Traktowanie Puszczy Białowieskiej jako źródła surowca na deski jest takim samym barbarzyństwem, jak traktowanie Wawelu jako składu materiałów budowlanych. Pisał o tym Czesław Miłosz w artykule „Rozebrać Wawel na cegły”. To niezwykle trafne porównanie, bo Puszcza Białowieska jest dla Polski tej rangi obiektem-symboliem, co Wawel z grobami królewskimi. **Nie stać nas na bezpowrotną utratę tego, czego nie posiada już prawie żaden inny naród europejski – pozostałości pierwotnego lasu naturalnego.**

Wszystkie dotychczasowe działania, podejmowane dla ochrony Puszczy okazały się nieskuteczne. Kolejni ministrowie środowiska nie chcieli/ byli zbyt słabi, by skutecznie przeciwstawić się grupowym interesom ludzi zainteresowanych eksploatacją drewna, by działać na rzecz zachowania zasobów Puszczy. Korporacyjny interes administracji lasów państwowych okazywał się zawsze silniejszy niż interes państwa, niż dobre imię Polski w świecie. Jedynie wsparcie całego Rządu może stać się tu skuteczną przeciwwagą. Stąd nasz list do Pana.

Panie Premierze!

Problem ochrony Puszczy, wstrzymania wyrębów w lasach naturalnego pochodzenia, jest sprawą bardzo pilną, kolejne fragmenty naturalnego lasu są wycinane i zamieniane na

plantacje. Wielkie drzewa, pomniki przyrody, świadkowie naszej historii, są przerabiane na deski. Jest to kompromitacja dla Polski. Dlatego prosimy o jak najszybsze podjęcie kroków zmierzających do ochrony tego unikatowego lasu na całym jej obszarze. **W tym roku przypada stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości. Uczcijmy tę rocznicę obejmując ochroną całą Puszcę Białowieską w parku narodowym!**

Adres do korespondencji: prof. dr hab. Tomasz Wesołowski, Pracownia Biologii Lasu Uniwersytetu Wrocławskiego, Sienkiewicza 21, 50 335 Wrocław

Z wyrazami poważania

Szanowni Państwo!

Jeśli zgadzacie się z treścią listu i chcielibyście zostać jego sygnatariuszami, bardzo proszę o przysłanie na mój adres tomasz.wesolowski@uwr.edu.pl maila wyrażającego taki zamiar, zawierającego imię i nazwisko osoby, jej tytuł naukowy i skróconą afiliację (np. Wydział Biologii Uniwersytetu xxx). Na deklaracje czekam do wieczora 6.maja.

Tomasz Wesołowski